

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság

4.Bhar.265/2021/8.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2021. december hó 2. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt vádlottl ellen indult büntetőügyben az ügyész másodfellebbezését elbírálva a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 2021. június 10. napján kihirdetett 9.Bf.160/2021/9. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a 4. pontban szereplő lopás vétségének kísérlete miatti felmentő rendelkezést mellőzi, egyben e cselekmény miatt a büntetőeljárást megszünteti.

A kiszabott szabadságvesztésbe a vádlott által 2020. augusztus 15. napjától 2021. február 10. napjáig letartóztatásban töltött időt is beszámítja.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] vádlottl vádlottat a Gödöllői Járásbíróság a 2021. év február hó 10. napján kihirdetett 5.B.272/2020/17. számú ítéletével 2 rb. – egy rendbeli kísérleti szakban maradt – lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc) alpontok], 4 rendbeli – egy rendbeli kísérleti szakban maradt - lopás büntette [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb), bc) alpont, (3) bekezdés ba) alpont] miatt halmazati büntetésül egy év két hónapi szabadságvesztésre ítélte és 2 évre eltiltotta a közügyek gyakorlásától. A szabadságvesztést börtön fokozatban rendelte végrehajtani, megállapította, hogy a terhelt legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. A kiszabott szabadságvesztésbe beszámítani rendelte a vádlott által 2020. augusztus hó 11.

napjától 2021. február hó 10. napjáig őrizetben és letartóztatásban töltött időt. Elrendelte a Gödöllői Járásbíróság 4.B.338/2019/2. számú határozatával kiszabott 8 hónapi szabadságvesztés végrehajtását. A vádlottal szemben 152.904 Ft erejéig vagyonekobzást rendelt el. Rendelkezett a bűnjelekről, és kötelezte a vádlottat a bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen a vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2021. év június hó 10. napján kihirdetett 9.Bf.160/2021/9. számú ítéletével a vádlottat lopás vétségének kísérlete [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bb)-bc) alpont] miatt emelt vád alól felmentette (tényállás 4. pontja), és tulajdon elleni szabálysértés [Szabs. tv. 177. § (1) bekezdés b) pont III. fordulat] miatt őt figyelmeztetésben részesítette. A vádlottat közügyektől eltiltásra ítéltnek tekintette. A beszámításra vonatkozó rendelkezést megváltoztatta, és a kiszabott szabadságvesztésbe a 2020. augusztus 11. napjától 2020. augusztus 14. napjáig őrizetben töltött időt rendelte beszámítani. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Akként rendelkezett, hogy a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség az állam viseli.

[3] A másodfokú ítélet ellen az ügyész a vádlott terhére, a rész felmentés miatt, a terhelt bűnösségének megállapítása érdekében jelentett be fellebbezést.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.603/2021/3. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Tévesnek minősítette a másodfokú bíróság álláspontját a tényállás 4. pontjában rögzített vagyon elleni bűncselekmény kísérletének vádja alól hozott felmentő rendelkezés tekintetében. Hivatkozott a vádlott nyomozati beismerő vallomására, mely szerint az általa feltört szekrényből szintén tárgyakat szándékozott eltulajdonítani, de a szekrényben annak felnyitása után csak romlott répákat, üvegeket, poharakat talált. A szekrény tartalmával kapcsolatosan a vádlotti nyilatkozatot erősítette a szekrény tulajdonosának, sértettnek a nyomozati vallomása, mely szerint a szekrényben a piaci árusításnál használt számológépet és lim-lomokat tárolt. Nézete szerint a vádlott elkövetéskori tudat-tartalmára az elsőfokú bíróság helyesen következtetett, mely szerint a vádlott a megkezdett vagyon elleni bűncselekményt azért nem fejezte be, mert a feltört szekrényben számára értékkel bíró, azaz értékesíthető tárgyat nem talált – vagy nem fedezett fel –, így nem volt mit eltulajdonítani a helyszínről. A bűncselekmény be nem fejezését tehát külső, objektív körülmény befolyásolta, a vádlott eltulajdonítási szándéka mindvégig fennállt. Erre a tudattartalomra vonható érdemi következtetés abból is, hogy a vádlott az elsőfokú bíróság előtt tartott előkészítő ülésen a tényálláshoz kapcsolódóan is beismerő nyilatkozatot tett. Utalt az ügyészség arra is, hogy a vádlott a büntető eljárás során egyetlen alkalommal sem hivatkozott arra, hogy azért nem fejezte be a piactéren a lopás elkövetési magatartását, mert meggondolta magát, és mégsem akart semmit eltulajdonítani a feltört szekrényből.

[5] Véleménye szerint önkéntes elállás hiányában a vádlott terhére az elsőfokú ítélet 4. pontjában szereplő történeti tényállásban foglalt vagyon elleni bűncselekmény kísérletét szükséges megállapítani a harmadfokú eljárásban, amely cselekményben a vádlott bűnössége okszerűen fennáll. A kifejtettekre figyelemmel a másodfokú bíróság ítéletének a fentiek szerinti megváltoztatására, a lopás vétsége kísérletében bűnösségének megállapítására, a tulajdon elleni szabálysértéssel kapcsolatos ítéleti rendelkezés és az ehhez fűzött másodfokú indokolás mellőzésére, végül a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségben történő marasztalásra tett indítványt.

[6] A harmadfokú bíróság nem találta alaposnak az ügyész marasztalást célzó fellebbezését.

[7] Az ítéltáblának először azt kellett eldöntenie, hogy a jelenleg hatályos büntető eljárási szabályokra figyelemmel van-e helye harmadfokú eljárás lefolytatásának. A Be. 615. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság ítélete ellen fellebbezésnek van helye a harmadfokú bírósághoz a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bírósággal ellentétes döntése esetén. A (2) bekezdés b) pontja szerint ellentétes döntés, ha a másodfokú bíróság az első fokon elítélt vádlottat felmentette, vagy vele szemben a büntetőeljárást megszüntette.

[8] A vizsgált ügyben a másodfokú bíróság a tényállás 4. pontjában írt cselekmény alól felmentette az első fokon elítélt vádlottat; mivel első fokon elítélt vádlottat mentett fel, így a fenti törvényhely alapján megnyílt a harmadfokú eljárás jogi lehetősége.

[9] A Be. a 615. § (3)-(4) bekezdéseiben szerepelnek a fellebbezés korlátai. A 615. § (3) bekezdése szerint a fellebbezés sérelmezheti

a) az ellentétes döntést, illetve

b) kizárólag az ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálatból eredő, az 583. § (3) bekezdésében meghatározott rendelkezést vagy indokolást. (a kiszabott büntetés neme, mértéke, tartama, egyszerűsített felülvizsgálattal érintett kérdések)

[10] A Be. 615. § (5) bekezdésére figyelemmel a másodfokú ítéletnek a (3) bekezdésében meghatározottakon kívüli rendelkezése, illetve része ellen nincs helye fellebbezésnek.

[11] Megállapítható, hogy a szóban forgó ügyben az ügyészség a másodfokú ítéletnek mindössze a tényállás 4. pontjában szereplő ellentétes döntéssel érintett felmentő rendelkezését sérelmezte.

[12] A felülbírálat terjedelmét a Be. 618. §-a határozza meg. Ennek (1) bekezdése szerint a harmadfokú bíróság

a) másodfokú bíróság ítéletének

aa) a fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését,

ab) azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, és

b) az elsőfokú és a másodfokú bírósági eljárást arra tekintet nélkül bírálja felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett.

[13] A fenti szabályok alapján kijelenthető, hogy felülbírálat korlátozott volt, az pusztán az ellentétes döntéssel érintett 4. pontban írt tényállással és az alkalmazott szankcióval volt kapcsolatos.

[14] Az ítéltábla a felülbírálat során mindenekelőtt az eljárási szabályok elsőfokú és másodfokú eljárás során való betartását vizsgálta felül. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú, valamint a másodfokú bíróság is a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le az eljárását.

[15] A harmadfokú bíróság a határozatát arra tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság az ítéletet meghozta, kivéve, ha a másodfokú bíróság ítélete a fellebbezéssel érintett ellentétes döntés tekintetében megalapozatlan [Be. 619. § (1) bekezdés].

[16] Mivel a 4. pontban szereplő, az elsőfokú bíróságával azonos másodfokú ténymegállapítás megalapozottságához kétség nem fért, ezért a harmadfokú bíróság határozatát a Be. 619. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság által jóváhagyott tényállásra alapította. Szükséges azt is kiemelni, hogy a tényállás megalapozottságát már a másodfokú bíróság sem vizsgálhatta, mivel az elsőfokú bíróság a vádlott beismerő vallomásának elfogadásával előkészítő ülésen hozta meg marasztaló döntését.

[17] A törvényszék érvelése szerint a tényállás 4. pontjában írt cselekmény esetében az irányadó tényállás alapján a vádlott, miután neki tetsző dolgot nem talált sértett3 tároló szekrényében – bár abban voltak 50.000 forintot ugyan meg nem haladó, ám mégis értékkel bíró dolgok – külső hatástól mentesen felhagyott a korábbi lopási szándékával, és onnan nem vett el semmit. Mindezekből a törvényszék arra vont le következtetést, hogy a lopási cselekmény befejezése így vádlott1 vádlott önkéntes elállása folytán maradt el, ezért a lopás vétségének kísérlete miatt nem büntethető. Erre figyelemmel a vádlottat a másodfokú bíróság a lopás vétsége kísérletének vádjá alól a Be. 566. § (1) bekezdés d) pontja alapján felmentette. Ugyanakkor a maradvány cselekmény, a lakat leverése folytán ezer forint károkozás megvalósítása miatt a Szabs. törvény 170. § (1) bekezdése b) pontjának III. fordulata alapján a tulajdon elleni szabálysértés miatt figyelmeztetésben részesítette.

[18] A harmadfokú bíróság az ügyészi érveléssel szemben a másodfokú bíróság jogi okfejtésével értett egyet.

[19] A Btk. 10. § (4) bekezdésének a) pontja szerint nem büntethető kísérlet miatt, akinek önkéntes elállása folytán marad el a bűncselekmény befejezése.

[20] A Kúria több precedensképes határozata szerint az önkéntes elállást kizárólag az alapozza meg, ha a bűncselekmény befejezése a terhelt belső akaratelhatározásából marad el. Önkéntes elállás megállapításához szükséges és elengedhetetlen, hogy a tettes külső körülmény kényszerítő befolyása nélkül, tehát túlnyomórészt saját elhatározásából lépjen vissza a megkezdett elkövetési magatartás tovább folytatásától. Mindez alanyi oldalról azt jelenti, hogy a terhelt úgy hagy fel az elkövetési szándékkal, hogy az elkövetési tevékenységét a külső körülményektől a bűncselekmény elkövetéséig tovább folytathatná. A

büntethetőséget megszüntető ok megállapítása szempontjából annak sincs jelentősége, hogy a visszalépésre vonatkozó önkéntes akarat-elhatározás milyen motívumból, vagy indítékból fakad. Nem tekinthető belső akaratelhatározásból fakadónak az a magatartás, ha a terhelt elmenekülésének oka a sértett segítségért való kiabálása vagy a terhelt felismerése és a terhelt felismerésére utaló nevén történő szólítása (Bfv.633/2014/7. Bfv.III.70/2015/8., Bfv.89/2018/7., BH 2011.1.)

[21] Osztotta a harmadfokú bíróság a törvényszék álláspontját abban a kérdésben, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt annak ellenére nem vitt magával a helyszínről bármiféle ingóságot, hogy a feltört tároló szekrényben értékkel bíró tárgyak is voltak (számológép), a törvényszék tehát helyesen állapította meg a vádlott külső hatástól mentes lopási szándékának megváltoztatását, következésképp a cselekmény befejezésétől való önkéntes elállását. Az önkéntes elállás megállapítását az a körülmény zárta volna ki, ha a szekrény üresen állt volna, vagy értékkel bíró tárgy nem lett volna benne, ez a tény ugyanis a cselekmény befejezését akadályozó külső körülménynek minősül.

[22] A harmadfokú bíróság álláspontja szerint az önkéntes elállás megállapíthatóságát nem befolyásolta a szándék megváltoztatását hangoztató vádlotti nyilatkozattétel hiánya, illetve a vádlott e cselekményre is kiterjedő beismerő nyilatkozata, mely tényezőkre a Fellebbviteli Főügyészség mint az önkéntes elállást kizáró okokként utalt. Az önkéntes elállás szempontjából a vádlott magatartását a külvilágban megjelenő cselekedetek vagy azok hiánya alapján kell megítélni. A vádlottnak az a magatartása, hogy az értékkel bíró tárgyak közül semmit nem vitt magával, holott arra lehetősége lett volna, az eltulajdonításra irányuló külső hatásoktól mentes akaratelhatározásának a megváltoztatására utalt. A bűncselekmény befejezésétől való önkéntes elállás másodfokú megállapítására tehát törvényesen került sor.

[23] A határozat korábbi részében írt Btk. 10. § (4) bekezdésének a) pontja szerinti önkéntes elállás esetében a kísérlet miatti büntethetőség szűnik meg, tehát az önkéntes elállás a törvényben meghatározott egyéb büntethetőséget megszüntető oknak minősül. Önkéntes elállás folytán a kísérlet miatt nem a törvényszék határozatában írt Be. 566. §-a alapján történő felmentő rendelkezés hozatalának, hanem a Be. 567. § (1) bekezdés a) pontja alapján az eljárás megszüntetésének van helye, hiszen a terhelt büntethetősége a törvényben meghatározott egyéb okból megszűnt. A harmadfokú bíróság ennek megfelelően a 4. pontban szereplő lopás vétségének kísérlete miatt hozott felmentő rendelkezést mellőzte, mivel nem ebből az okból kerülhet sor a büntetőjogi felelősség meg nem állapítására, hanem a büntetőeljárás megszüntetésének van helye a törvényben meghatározott egyéb okból [Btk. 10. § (4) bekezdésének a) pontja], a Be. 567. § (1) bekezdése a) pontja alapján.

[24] Az egyéb cselekmények miatti részében az elsőfokú bíróság - a törvényszék által teljes körben kiegészítetten - helyesen sorolta fel a büntetés kiszabásánál irányadó bűnösségi körülményeket, és azok súlyával arányban álló, az ügyészség által fellebbezéssel nem támadott szankciót alkalmazott vádlottl vádlottal szemben; a másodfokú ítéletet a vádlott és védője másodfellebbezéssel nem kifogásolta. Mivel a harmadfokú eljárásban sem lehetett feltárni eddig nem értékelt, a vádlott javára eddig figyelembe nem vett enyhítő körülményt, így a vele szemben kiszabott büntetések enyhítésére sem volt indok.

[25] A másodfokú bíróság megváltoztatta az elsőfokú bíróságnak az előzetes fogva tartásban töltött idő beszámítására vonatkozó rendelkezését, és pusztán a vádlott által őrizetben töltött idő (a 2020. augusztus 11. napjától 2020. augusztus hó 14. napjáig) beszámításáról határozott. A másodfokú ítélet indokolásának 38. pontja szerint a vádlott 2020. augusztus 14. napjától a másodfokú ítélet kihirdetéséig átváltoztatott pénzbüntetést töltött.

[26] A harmadfokú bíróság e megállapítás ellenőrzése érdekében beszerezte a vádlott büntetéseinek végrehajtására vonatkozó adatokat. E szerint a vádlott letartóztatását a nyomozás során 2020. augusztus 14-én rendelte el a Budakörnyéki Járásbíróság a 4.Bny.972/2020/4. számú határozatával, majd azt 2.Bny.1046/2020/. számú határozatával meghosszabbította mindkét esetben a bíróság tárgyalás előkészítése során hozott határozatig. A vádirat benyújtása után a Gödöllői Járásbíróság 5.B.272/2020/2. számú határozatával döntött a letartóztatás elsőfokú ítélet kihirdetéséig történő meghosszabbításáról, majd a 17-I. számú határozatával a letartóztatást megszüntette. A Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási csoportja 8.Bv.1969/2018/5. számú határozatával a terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetést és közérdekű munkát 180 nap szabadságvesztésre változtatta át, az átváltoztatott büntetést a terhelt 2021. február 11-től 2021. augusztus 9-ig töltötte. A Budapest Környéki Törvényszék 1.Bv.2753/2020/2. számú végzésével egy másik büntetést 100 napi szabadságvesztésre változtatott át, mely büntetést a terhelt 2021. augusztus 10-től 2021. november 17-ig töltötte. Ezekből az adatokból megállapítható volt, hogy a vádlott őrizetbe vételét követően, 2020. augusztus 15. napjától az elsőfokú ítélet kihirdetéséig, 2021. február hó 10. napjáig ténylegesen letartóztatásban volt, az átváltoztatott büntetések letöltésére az elsőfokú ítélet kihirdetését követően, 2021. február hó 10. napja után került sor, amikor a letartóztatást az elsőfokú bíróság megszüntette. Erre figyelemmel a harmadfokú bíróság a 2020. augusztus 15. napjától 2021. február hó 10. napjáig terjedő időtartamot is beszámította a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe.

[27] A fent írtak alapján a harmadfokú bíróság a Budapest Környéki Törvényszék 9.Bf.160/2021/9. számú másodfokú ítéletét annyiban változtatta meg, hogy a vádlott javára hozott felmentő rendelkezést mellőzte, a tényállás 4. pontjában írt cselekmény miatt a büntetőeljárást megszüntette, továbbá a beszámításra vonatkozó rendelkezést a Be. 624. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a másodfokú bíróság egyéb törvényszerű rendelkezéseit a Be. 623. §-a alapján helybenhagyta.

[28] Mivel az ügyészség másodfellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a harmadfokú bíróság a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséggel kapcsolatban nem hozott a vádlottal szemben marasztaló rendelkezést.

[29] A harmadfokú bíróság ítélete ellen további fellebbezésnek nincs helye.

Budapest, 2021. év december hó 2. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Halász Etelka s.k. előadó bíró, Dr. Lőrinczy Attila István s.k. bíró

A Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 9.Bf.160/2021/9. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 4.Bhar.265/2021/8. számú ítélete folytán 2021. év december hó 2. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2021. év december hó 2. napján

Dr. Hrabovszki Zoltán s k.

a tanács elnöke